

Kommunalt trepartssamarbeid

Regjeringen, Fagforbundet og KS-advokatenes syn på kommunalt trepartssamarbeid.

Begrepet trepartssamarbeid i kommunal sektor er godt innarbeidet i dagligtalen i Norge. Det er lett å finne eksempel i media der begrepet brukes om samarbeid mellom kommune, private og frivillige, mellom skole, foreldre og organisasjoner osv.

Den opprinnelige betydningen av begrepet trepartssamarbeid handler om det formelle og uformelle samarbeidet som er utviklet mellom myndighetene og partene i arbeidslivet - politisk nivå, arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiverorganisasjonene.

Regjeringen

I [Hurdalsplattformen](#) skriver regjeringen blant annet:

Regjeringen vil:

- Styrke trepartssamarbeidet og rettighetene ansatte har til å bli involvert i alle viktige prosesser, både i staten og i kommunene.
- Sikre at offentlige ledere har opplæring i den norske arbeidslivsmodellen og trepartssamarbeidet.

(Side 38, utdrag)

Fagforbundet

Fagforbundet gjennom LO-kommune, har i samarbeid med de øvrige forhandlingssammenslutningene i kommunal sektor, med KS og ulike departement - samarbeidet tett i store nasjonale program¹ der kommunepolitikere, administrative ledere og ansatte/tillitsvalgte samarbeidet om utfordringer i kommunal sektor. Arbeidsmetoden er videreutviklet i samarbeid med SINTEF, og i [Håndbok i kommunalt trepartssamarbeid](#) skriver vi:

Kommunalt trepartssamarbeid som arbeidsmetode er i tråd med de lovene som regulerer norsk arbeidsliv også i kommunal sektor. Samarbeidet utfordrer verken politikernes eller kommuneledelsens myndighet. Det er fortsatt den kommunale ledelsen som er ansvarlig for å iverksette vedtatte politiske beslutninger.

... Arbeidsmetoden kobler det strategiske nivået (politiske beslutninger) og det operative nivået (tjenesteproduksjon) gjennom dialog og medvirkning og sikrer en vertikal informasjonsflyt som igjen øker gjennomføringskraften når vedtak er fattet (Fafo 2017).

- Kommunalt trepartssamarbeid utfordrer ikke kommunelovens bestemmelser
- Samarbeidsmodellen er i tråd med hovedavtalens intensjon, formål og bestemmelser
- Trepertssamarbeid handler om utviklingslinja i kommunen – ikke beslutningslinja
- Trepertssamarbeid fører til mer informerte politiske beslutninger – bedre forankring, og beslutninger blir lettere å gjennomføre etter vedtak
- Tillitsvalgte får brukt sin kompetanse og erfaring til beste for organisasjonen
- Ledere på alle nivå får økt innsikt og mer avlastning

(Utdrag)

---

¹ Eksempler på nasjonale program i kommunesektoren der forpliktende samarbeid mellom politikere, administrasjoner og ansatte var arbeidsmetoden er: «Kvalitetskommuneprogrammet» og «Sammen om en bedre kommune». Arbeidsmetoden ble også valgt i forbindelse med oppfølging av kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med kommunereformen.

Vi tydeliggjør her at samarbeid og samarbeidsarenaene ikke er beslutningsorgan. Hvis det er behov for å fatte vedtak, så skal disse fattes i de ordinære vedtaksorgan i kommunen.

KS-advokatene

KS har i ulike sammenhenger framholdt at det ikke eksisterer tre parter på kommunenivå. Senest i [en artikkel i juni i år](#), framholder KS-advokatene at det er kun eksisterer to parter i kommunene, og skriver innledningsvis:

KS bruker ikke begrepet «lokalt trepartssamarbeid» og anbefaler heller ikke kommunene å benytte dette begrepet. Kommuneloven § 2-1 fastslår at kommuner og fylkeskommuner bare har én folkevalgt ledelse som også omfatter arbeidsgiverrollen.

Vi skal ikke argumentere tungt mot KS-advokatenes gjennomgang av kommunelovens bestemmelser, men finner det interessant at de ikke skjelner mer tydelig mellom politikernes rolle som arbeidsgiver, og kommunedirektørens rolle som forvalter av arbeidsgiverrollen for den enkelte arbeidstaker i kommunen. Det er også verd å merke seg at kommuneloven fastslår at administrasjonsutvalget er den arena der arbeidstakerne møter arbeidsgiver og der kommunedirektør ikke har stemmerett. Kommunedirektør har gjennomføringsplikt for de vedtak som fattes i utvalget.

Fagforbundets poeng er at kommunalt trepartssamarbeid er en arena og møteplass for dialog om utvikling og forbedring for å sikre gode tjenester til innbyggerne, gode arbeidsplasser og godt forankrede beslutninger på etablerte beslutningsarenaer. Kommunalt trepartssamarbeid skal ikke være en utfordring for verken styrings- eller beslutningsstrukturen i kommunen eller fylkeskommunen.

Avslutningsvis understreker også KS-advokatene at denne type samarbeid ikke utfordrer kommunelovens bestemmelser:

Kommunelovens regler gjelder den mer formelle organiseringen av utvalg, råd, komitéer m.v. Det er fortsatt mulig å snakke sammen og drøfte utfordringer så lenge det er en ryddig organisasjonsform og at slike nettverk ikke er en del av saksbehandlingen eller utgjør et vedtaksorgan.

Det er altså ingen faktisk uenighet om kommunalt trepartssamarbeid som arbeidsmetode for utvikling og innovasjon.